

Werkblad | echt of nep

Nepnieuws is nieuws dat niet klopt. Soms wordt het expres bedacht om mensen in de war te brengen of iets te laten geloven wat niet waar is. Soms delen mensen nepnieuws zonder dat ze het doorhebben. Het lijkt soms heel echt en dat maakt het lastig om te herkennen. Daarom is het goed om na te denken voordat je iets gelooft of deelt.

De 5MinutenShow | aflevering 3

In deze aflevering krijgen de kandidaten drie stellingen te zien. Eén van de stellingen is waar. Sander probeert ze ervan te overtuigen om de verkeerde stelling te kiezen.

Nepnieuws probeert je vaak te laten schrikken, boos of heel nieuwsgierig te maken.

Let op deze signalen:

- Het bericht klinkt te mooi om waar te zijn.
- Er staat geen duidelijke bron bij.
- Je ziet teveel uitroeptekens of rare titels.

Als je twijfelt: controleer of het bericht ook op andere betrouwbare websites staat.

In de aflevering mochten de kandidaten één keer **factchecken**.

Dat betekent dat je controleert of iets echt klopt.

Dat kun je doen door:

- Op te zoeken wat betrouwbare websites zeggen.
- De naam van de afzender te controleren.
- Het bij iemand navragen die er echt verstand van heeft.

Wat ga je doen

- 1 Bekijk de aflevering van de 5MinutenShow via squla.nl/5minutenshow
- 2 Kijk naar de nieuwsberichten hieronder. Is het echt nieuws? Of is het nepnieuws? Kun je online bewijs vinden of iets echt of nep is? Waar heb je dit gevonden?

Pinguïns gespot op een speelplein in Utrecht.

Gisteren zouden voorbijgangers drie pinguïns hebben gezien die vrolijk rondliepen op een schoolplein in Utrecht. Volgens een buurman kwamen de dieren uit een dierentuin die per ongeluk het hek open had laten staan. De pinguïns zouden zelfs een ijsje hebben gekregen van een voorbijganger.

bewijs:

In Nederland zijn meer fietsen dan mensen.

In Nederland zijn er ongeveer 23 miljoen fietsen, terwijl er minder dan 18 miljoen mensen wonen. Dat betekent dat veel mensen meer dan één fiets hebben. Nederland staat bekend als fietsland: veel mensen gebruiken hun fiets elke dag om naar school of werk te gaan.

bewijs:

Nieuwe app kan gedachten lezen.

Er is een nieuwe app verschenen die volgens makers kan lezen wat je denkt. Je hoeft alleen je telefoon op je voorhoofd te houden en de app "vertelt" wat er in je hoofd zit. De app zou al meer dan 1 miljoen keer gedownload zijn. Experts waarschuwen dat deze technologie alles gaat veranderen.

bewijs:

Schoolplein wordt verwarmd door springende kinderen.

Een basisschool in Groningen zou een nieuw energiesysteem hebben. Door op het plein te springen, zouden kinderen genoeg stroom opwekken om de hele school warm te houden. Volgens de directeur hoeft de verwarming nooit meer aan.

bewijs:

Nederland heeft meer huisdieren dan kinderen.

In Nederland wonen meer dan 27 miljoen huisdieren, zoals honden, katten, konijnen en vogels. Er zijn ongeveer 3,3 miljoen kinderen. Veel gezinnen hebben dus één of meerdere dieren thuis. Honden en katten zijn het populairst.

bewijs:

Nieuwe TikTok-filter laat je onzichtbaar worden.

Een populaire TikTok-filter zou mensen tijdelijk onzichtbaar maken als ze de camera aanzetten. Veel kinderen zouden hiermee stiekem door school lopen zonder gezien te worden. Volgens sommige gebruikers werkt het alleen als je drie keer knippert.

bewijs:

Klassengesprek

Optioneel: Bedenk n.a.v. dit klassengesprek samen 3 regels om nepnieuws te herkennen en niet verder te verspreiden.

Ervaringen en herkenning

Waar lees of zie jij meestal nieuws?

Heb je wel eens een nieuwsbericht of video gezien waarvan je dacht: "Is dit echt?"

Krijg jij soms berichten doorgestuurd (bijv. via WhatsApp of Snapchat) die raar klinken of moeilijk te geloven zijn?

Wie van jullie kijkt wel eens naar filmpjes waarin iemand iets beweert wat niet iedereen gelooft?

Herkennen van nepnieuws

Wat is het verschil tussen echt nieuws en nepnieuws?

Waarom maken mensen eigenlijk nepnieuws?

Hoe kun je aan een bericht zien of het nep is?

Welke van de voorbeelden vond jij het meest geloofwaardig en waarom juist die?

Is nepnieuws altijd expres gemaakt of kan het ook per ongeluk ontstaan?

Kritisch denken & factchecken

Hoe kun je controleren of een bericht klopt?

Wat is een betrouwbare bron volgens jou?

Heb je wel eens iets geloofd of gedeeld dat later nep bleek te zijn?

Wat heb je daarvan geleerd?

Wanneer zou jij de factcheck-knop gebruiken?

Wat gebeurt er als niemand meer controleert wat waar is?

Gevoel en verleiding

Waarom klikken mensen soms toch op nepnieuws, zelfs als ze twijfelen?

Wat voor gevoelens probeert nepnieuws bij je op te wekken?

Waarom denk je dat sommige berichten zo spannend of grappig zijn dat mensen ze meteen willen delen?

Hoe zou jij reageren als iemand in de klas een nepbericht gelooft?

Hoe kun je elkaar helpen om niet in nepnieuws te trappen?

Afsluiting en reflectie

Wat heb je vandaag geleerd over nieuws?

Wat ga jij voortaan doen als je twijfelt aan een bericht?

Kunnen we als klas 3 regels bedenken om nepnieuws te herkennen en niet verder te verspreiden?